

Patientavgifter 2022

Ordförandens förslag

1. Projekt som till exempel avser nya behandlingsformer ska beakta om patientavgifterna påverkas och i dessa fall ta fram förslag till patientavgift inom ramen för projektet.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ta fram generella principer för patientavgifter avseende digitala behandlingar inför beslut om patientavgifter 2023.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden tillsätter en parlamentarisk projektgrupp med uppdrag att göra en översyn av patientavgifterna inför 2023. Bland annat ska gruppen se över frågor som berör högkostnadsskydd för slutenvården, frysförvaring etc.
4. Den parlamentariska gruppen ska lämna sitt slutförslag så att det beredas i hälso- och sjukvårdsnämnden inför regionfullmäktige där Region Skånes budget och verksamhetsplan fastställs.
5. Hälso- och sjukvårdsnämnden utser följande ledamöter i den parlamentariska gruppen för patientavgifter inför 2023. Vid förhinder av ordinarie ledamot får respektive parti skicka en ersättare.

Gilbert Tribo (L)
Anna Mannfalk (M)
Birte Sandberg (C)
Per Einarsson (KD)
Marlen Ottesen (SD)
Anna-Lena Hogerud (S)
Peter Ahlbom (V)
Mätta Ivarsson (MP)

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter i öppenvård enligt bilaga 1 att gälla från och med 2022-01-01.
2. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter för åtgärder utan samband med sjukdom eller skada och intyg enligt bilaga 2 att gälla från och med 2022-01-01
3. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter för slutenvård

enligt bilaga 3 att gälla från och med 2022-01-01.

4. Patientavgift ska inte tas ut för den vård som ges inom ett projekt under den beslutade projektiden. Inom området digitalisering gäller beslutet projekt avseende digitala behandlingar som gått igenom Region Skånes beslutsprocess för framtagande av digitala behandlingar. Inför övergång till ordinarie verksamhet fattar regionfullmäktige, om patientavgift är aktuell, beslut i varje enskilt fall.
5. Patientavgifterna i öppenvård utgår från funktion istället för profession. Funktionen ska vara tydligt definierad till exempel i form av särskild kompetens. Regionfullmäktige beslutar om vilken patientavgift som ska gälla för varje enskild funktion.
6. Region Skåne erbjuder även under 2022 kostnadsfri vaccination mot covid-19 enligt tidigare beslut i regionfullmäktige 2021-02-16 §16 .
7. Region Skåne säkerställer kostnadsfritt att uppgifter om tillfriskande från covid-19, på begäran av den enskilde när verifierade uppgifter finns, skyndsamt inrapporteras till E-hälsomyndigheten för tillfrisknandebevis enligt gällande EU-förordning 2021/953.

Sammanfattning

En översyn har gjorts gällande patientavgifter inför 2022. Översynen har genomförts i en parlamentarisk grupp.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2021-09-30
2. Bilaga 1 Patientavgifter i öppen vård
3. Bilaga 2 Patientavgifter vid åtgärder utan samband med sjukdom eller skada och intyg
4. Bilaga 3 Patientavgifter slutenvård

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Hälso - och sjukvårdsnämnden beslutade i november 2020 att en parlamentarisk grupp skulle bereda patientavgifter inför 2022. I gruppen har ingått Gilbert Tribo (L), Anna Mannfalk (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Anna-Lena Hogerud (S), Mätta Ivarsson (MP), Peter Ahlbom (V) och Marlen Ottesen (SD). Beredningen har träffats vid tre tillfällen. Vissa av punkterna har kommit från tjänstemännen utifrån erfarenheter sedan förra beslutet, andra punkter har lyfts av ledamöterna i beredningen.

Följande har diskuterats i den parlamentariska gruppen.

Patientavgifter i öppen vård

Patientavgift under projekttid/implementering av projekt

Införandet av till exempel nya behandlingsformer sker ofta i projektform för att testa innan det övergår i ordinarie drift. Vissa projekt kan påverka övergripande administrativa strukturer som till exempel patientavgifter, ersättningsformer och registrering eller dokumentation.

Ett projekt kan inte besluta om att verksamheten som projektet innefattar till exempel ska vara avgiftsfri för patienterna under projektiden då det är regionfullmäktige som fattar beslut om patientavgifter. Regionfullmäktige har gett delegation till hälso- och sjukvårdsdirektören att i undantagsfall undanta grupper från patientavgift vilket har använts i några fall.

Aktuella projekt i vilka patientavgiften diskuteras är införandet av akut sjukhusvård i hemmet och digitala behandlingar; iKBT.

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att patientavgift inte ska tas ut under den beslutade projektiden. Inom området digitalisering gäller beslutet projekt avseende digitala behandlingar som gått igenom Region Skånes beslutsprocess för framtagande av digitala behandlingar.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att projekt ska beakta om patientavgiften påverkas och i dessa fall ta fram förslag till patientavgift inom ramen för projektet, vilka sedan beslutas av regionfullmäktige.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att generella principer för patientavgifter avseende digitala behandlingar ska finnas framtaget till patientavgiftsärendet 2023.

Funktion istället för profession som grund för patientavgift

För de flesta patientavgifter i öppenvård är profession och funktion det samma, men hälso- och sjukvården utvecklas och det påverkar formerna för patientavgifter.

Regionfullmäktige har tidigare fattat beslut om att gruppbehandlingar har en och samma patientavgift oavsett vilken profession som leder gruppbehandlingen. Även besök på akutmottagning har samma patientavgift oavsett vilken profession som patienten blir omhändertagen av.

Rehabiliteringskoordinatorer och behandlare i iKBT är nu aktuella funktioner där patientavgifter kopplade till profession blir problematiskt.

Begreppet funktion synliggör syftet med besöket. Då begreppet kan inkludera profession som utgångspunkt för patientavgift är bedömningen att begreppet funktion innebär ökad flexibilitet jämfört med nuvarande system när det gäller att utforma patientavgifter. De faktiska patientavgifterna beslutas av regionfullmäktige. Högkostnadsskydd och frikort påverkas inte av förändringen av begrepp.

Ett principbeslut av regionfullmäktige hade underlättat beslut om framtida patientavgifter av denna karaktär.

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige besluta att patientavgifterna i öppenvård utgår från funktion istället för profession
- Funktionen ska vara tydligt definierad till exempel i form av särskild kompetens.
- Beslut om vilken patientavgift som ska gälla fattas för varje enskild funktion.

Rehabiliteringskoordinator

En rehabiliteringskoordinator verkar för tidiga insatser i sjukskrivningsprocessen och ger patienten stöd, främjar samverkan dels inom vården men också med andra aktörer som på olika sätt är involverade i patientens vård och rehabiliteringsprocess.

Försäkringsmedicinska rådet har gjort bedömningen att rehabiliteringskoordinatorerna i Region Skåne ska vara legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Sjukskrivning och arbetet som rehabiliteringskoordinatorerna utför ses som en del i patientens behandling. Särskild utbildning krävs, utöver legitimation, för att kunna arbeta som rehabiliteringskoordinator.

Besök hos sjuksköterska på vårdcentral är avgiftsfritt i Region Skåne. Då det finns sjuksköterskor som arbetar som rehabiliteringskoordinatorer har det varit oklart om huruvida besöket hos dessa ska vara avgiftsbefriat eller inte.

För gruppbehandlingar togs ett beslut 2021 att patientavgiften ska vara 200 kronor oavsett vilken profession som leder gruppen. Patientavgiften för besök på akutmottagning är 400 kronor oavsett vilken profession som tar hand om patienten.

Förslaget till beslut framgår av bilaga 1 Öppen vård och innebär att rehabiliteringskoordinator ska vara en egen funktion oavsett utförarens grundprofession och att patientavgiften ska vara 200 kronor. Högkostnadsskydd och frikort gäller.

Avgift för cancerbehandling med cytostatika eller andra cancerläkemedel som ges på sjukhus respektive strålbehandling.

1997 infördes nationellt system för högkostnadsskydd för öppenvård respektive läkemedel. Tidigare har dessa två områden haft ett gemensamt högkostnadsskydd. I Region Skånes första beslut om patientavgifter 1999 finns "röntgen - och radiumbehandling, behandling med joniserande strålning" med som avgiftsfritt besök efter remiss. Sedan detta beslut togs har behandlingsmetoderna för cancer utvecklats och cytostatikabehandlingar och andra cancerläkemedel blivit

vanligare och behandlingarna kan mer skräddarsys för den enskilde patienten. I Region Skåne ges cancerbehandling på sjukhus även med andra cancerläkemedel än cytostatika.

Det finns oklarheter i verksamheterna kring om cytostatikabehandling ska vara avgiftsfritt för patienten eller inte. De verksamheter som har cancerbehandling i Region Skåne tolkar beslut om patientavgift olika vilket skapar en ojämlig vård för patienterna. Det är inte rimligt att typ av behandling inom cancerområdet ska ha betydelse för om patientavgift ska betalas eller ej.

Vid förfrågan i patientavgiftsnätverket i Sverige då 12 av 21 regioner inkommit med svar, tar samtliga regioner patientavgift för båda typerna av cancerbehandling. Högkostnadsskydd och frikort gäller.

Förslag till beslut framgår av bilaga 1 Öppen vård och innebär att patientavgift tas ut med 200 kronor för både strålbehandling och cancerbehandling med cytostatika eller andra cancerläkemedel som ges på sjukhus. Högkostnadsskydd och frikort gäller.

Vaccination covid-19

Enligt beslut i regionfullmäktige 2021-02-16 §16 ska vaccination mot covid-19 vara avgiftsfri för patienten. Någon ny rekommendation från Folkhälsomyndigheten eller SKR har dags datum inte inkommit gällande fortsatt avgiftsfrihet 2022.

Regionfullmäktige föreslås besluta att 2022 fortsatt erbjuda de av Folkhälsomyndigheten definierade målgrupperna avgiftsfri vaccination mot covid-19 i enlighet med tidigare beslut. Ändringen framgår även av bilaga 1 Öppen vård.

Akut sjukhusvård i hemmet

Akut sjukhusvård i hemmet innebär att patienter som sökt akut vård för internmedicinsk eller infektionsförklarad sjukdom ska kunna övervakas och vårdas i sina hem av specialistklinikernas personal istället för att vårdas inneliggande på sjukhus. Vården definieras som öppenvård. För att patienten ska få fortsatt akut sjukhusvård men utförd i hemmet måste patienten skrivas ut från slutenvården. Akut sjukhusvård i hemmet pågår som ett projekt under perioden 2021-06-01 till och med 2022-12-31 inom ramen för framtidens hälsosystem.

Fram till 2021-12-31 har hälso- och sjukvårdsdirektören på delegation fattat beslut om att akut sjukhusvård i hemmet är avgiftsfri. Utifrån beslut av regionfullmäktige om att projekt under projektiden ska vara utan patientavgift ska projektet akut sjukhusvård i hemmet ta fram förslag till patientavgift som ska börja gälla 2023.

Patientavgifter iKBT behandling på nätet

iKBT behandling på nätet betraktas som projekt/under implementering även under 2022 och ingår som del av *Patientavgift under projekttid/implementering*.

Förslag om patientavgift för iKBT behandling ska inkomma inför 2023.

Sänkt avgift på akutmottagningen

I den parlamentariska gruppen för patientavgifter har frågan om att sänka avgiften på akuten till 300 kronor diskuterats. Inget förslag till ändring föreslås.

Medicinering under överinseende

I listan för avgiftsbefriade besök har identifierats otydlighet avseende tolkning av *Regelbunden medicinering under överinseende* gällande vad som inryms i detta begrepp. En genomgång av hur begreppet tolkas har gjorts men visar på behov av ytterligare utredning. Inga förändringar i skrivningarna görs 2022.

Patientavgifter i slutenvård

Högbkostnadsskydd inom slutenvården.

Frågan har lyfts i den parlamentariska gruppen. Efter att ha tagit del av olika underlag bland annat kring hur andra regioner gör har den parlamentariska gruppen bedömt att en fördjupad utredning behöver göras och att frågan får återkomma inför 2023.

Avgiftsfrihet slutenvård vid tvångsvård

Frågan har lyfts i den parlamentariska gruppen. Ingen förändring inför 2022. Frågan kan återkomma inför 2023.

Avgiftsfrihet vid vård i samband med förlossning BB

Frågan har lyfts i den parlamentariska gruppen och avser slutenvård innan förlossning, t ex vid havandeskapsförgiftning eller vid risk för för tidig födsel. Utgångspunkten är om detta kan betraktas som mödrahälsovård och därmed vara avgiftsfri. Fördjupad utredning behöver ske och frågan kan återkomma inför 2023.

Avgift för frysförvaring av könsceller och befruktade ägg (embryon) som avses användas vid syskonbehandling.

Förfrågan har inkommit från Repromedicinskt centrum (RMC) om att införa en avgift för frysförvaring av könsceller och befruktade ägg (embryon) som avses

användas vid syskonbehandling. Den parlamentariska gruppen har efter diskussion bedömt att ett yttrande ska begäras från Etiska rådet och att frågan kan återkomma tidigare än 2023.

Intyg och andra åtgärder utan samband med sjukdom eller skada

En genomgång av Bilaga 2 har gjorts. Några förtydliganden har skett vilka framgår av bilagan.

Övriga punkter

Avgift tillfrisknandebevis

Med anledning av coronaepidemin har EU fattat beslut om covidbevis som ska utfärdas gratis av medlemsstaterna. Det finns tre typer av covidbevis:

- Bevis på vaccination (uppgifter från Nationella vaccinationsregistret)
- Bevis på negativt test (negativt NAAT eller RAT test, 48-72 h, ej egenprovtagning eller självtest)
- Bevis på tillfrisknande (positivt NAAT test, > 10 dagar, < 180 dagar, ej egenprovtagning eller självtest)

För att få ett tillfrisknandebevis behöver regionerna rapportera in vissa uppgifter till E-hälsomyndigheten (positivt test, utfört av hälso- och sjukvårdspersonal och tidpunkt för taget prov). SKR har i särskild rekommendation rekommenderat regionerna att lämna dessa uppgifter avgiftsfritt för den enskilde som önskar ett tillfrisknandebevis. Regionstyrelsens ordförande har i enlighet med regionstyrelsens delegationsordning fattat beslut om att godkänna rekommendationen. Hälso- och sjukvårdsdirektören har i enlighet med hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning beslutat om att denna begäran ska vara avgiftsfri för den enskilde till och med 2021-12-31.

Rekommendationen gäller till och med 2021-12-31 men den EU-förordning som rekommendationen bygger på gäller till och med 2022-06-30 varför det behövs ett beslut i regionfullmäktige från och med 2022-01-01 för att säkerställa att en begäran om uttag för tillfrisknandebevis fortsatt kommer att vara avgiftsfri för den enskilde så länge EU-förordningen gäller.

Regionfullmäktige föreslås besluta att Region Skåne säkerställer kostnadsfritt att uppgifter om tillfrisknande från covid-19, på begäran av den enskilde när verifierade uppgifter finns, skyndsamt inrapporteras till E-hälsomyndigheten för tillfrisknandebevis enligt gällande EU-förordning 2021/953.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ekonomiska konsekvenser för Region Skåne av förslaget till patientavgifter i öppen vård bedöms ha en begränsad effekt på Region Skånes totala intäkter i

och med att högkostnadsskyddet fungerar som ett maxbelopp. Även om föreslagna införanden av patientavgifter beslutas är den ekonomiska effekten svår att beräkna beroende på bland annat högkostnadsskyddet.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändigt.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i ärendet.

Uppföljning

Ärendet behöver inte följas upp särskilt.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör